

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
 { „Foala Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.
 Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Voie pentru popor.
 Apare JOIA
 Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (Jud. Hunedoara).

Petri de încercare.

Azi în țară la noi e involburare mare. Ca s'o înțeleagă bine și drept cetitorii nostri, le arătăm aci principalele acestei involburări, spuse curat:

Partidele de împotrivre (cel Național-țărănesc, cel „al Poporului“ sau averescan, și cel al dnl Iorga), văd că sunt ținute mereu departe de ocărmuirea țării sau lăsate la putere numai vreme prea scurtă, de către partidul liberal, care se încrede foarte, cât în puterile sale, cât în sprijinul ce-l avea — sau poate îl are și azi, — la Curtea Domnitoare, dela care primea aproape când el voia, însărcinarea de a lua frânele țării. Iar până e la putere, acel partid, bine cunosător al tuturor izvoarelor de venit ale statului, se îmbogățește foarte, în vreme ce, celelalte partide sunt toate sărace și sufăr în opoziție. Dar nu numai partea materială trage în socoteală, ci și faptul că partidul liberal e foarte volnic. Nu ține la formele legii decât întră cât îi vine la socoteală, când nu, face cum îl tale capu, nesocotind și lege și dreptate.

Împotriva acestui lucru, spun partidele de împotrivre, trebuie să ne ridicăm, și să înlăturăm partidul liberal dela putere și să facem să nu mai vie iară așa când el vrea.

Aceste partide cred, că dacă pe tron ar fi venit Principele Carol, care nu ține la liberali așa cum ținera răposatul Rege, — lucrul ar fi mai ușor. Și de aceea, cei mai nerăbdători din Opoziție, au pus la cale pe Manollescu, să pregătească lucrurile pentru aducerea Principei Carol. De aci toată încordarea în jurul acestui lucru, care dusă la arestarea lui Manollescu și la procesul mare ce se începe azi la București.

Dacă Manollescu nu era prins de Siguranță, ci aducea și dădea scrisorile Prințului, către capii partidelor, prin care le arată că el ar veni napol în țară dacă țara Parchema, — atunci acest cuvânt al lui, era bine folosit la Adunarea dela Albaulia și la toate cele ce îl premerg, pregătindu-o, — și înșiși această adunare putea fi aproape hotărâtoare în lucrul acesta.

Acum lucrul s'a încurcat. Guvernul a descoperit mișcarea, a arestat pe ostentitorul pentru ea și zice: Tu vrei nici mai mult, nici

mai puțin, ca răsturnarea Regelui legiuit din Tron! Acesta e lucru mare, care se poate face numai cu mari zguduiri în țară, zguduiri ce nu știi ce nenorociri ne pot aduce. Ne tulbură armata, ne tulbură tot de sas până jos! Asta n'o putem îngădui, căci cei ce au hotărât să fie lucrurile cum sunt azi, și-au dat bine sama, că altfel nu e bine pentru țară să fie!.. Noi știind aceasta, apărăm starea de azi împotriva ori-cărei schimbări!.

De aci toată harța. Unii cred că stând lucrurile ce azi, așa e bine pentru țară, alții că schimbându-le ar fi bine.

Așa, și încercarea lui Manollescu și Adunarea dela Albaulia, sunt folositoare ca pîrghii de răsturnare a guvernului prin felurite mijloace. Și una și alta ne arată că partidele politice s'au luat strașnic de pept.

Care pe care va ingenunchia, se va vedea.

Dar una par'că o simțim cu toții: Pentru țară ar fi mai bună o pace și o lucrare pentru binele întregului popor, — de care prea își uită toți în apărdurea dintre ei.

In Parlament

s'a încheiat desbaterea asupra răspunsului de dat la Cuvântul Tronului, cu care s'au deschis Adunările de acum.

Se va începe acum desbaterea legilor pregătite, — printre cari cea dintâi: legea care schimbă socotirea dărilor. Guvernul spune că le va scădea. Vom vedea.

O mișcătoare sărbare

A avut loc la „Căminul Cultural Creștin“ din Iași, Tinerii cari l'au înălțat și cari au înflințat „Legiunea Arhanghelului Mihail“, pentru apărarea pământului strămoșesc, adăpostită în acel Cămin, — au sărbătorit ziua de Marți a sfinților Arhanghelii Mihail și Gavril, care e hramul (patronul) lor, — în chip deosebit. Pentru a! da un tâng mai presus de alte întrări în casă și închinării patronului, ei au dus acolo pământ de pe mormântul lui Iancu dela Tebeș, pământ din șanțurile cetății dela Sarmisegetuza, cea cu strașnici atăcători și strașnici apărători, — toți părinții ai nostri; dela mormântul lui Stefan cel mare, apoi dela Mărășești, Oltuz, Mărăști, și din alie tranșee sfințite prin scump sânge de erol, și l'au așezat ca pe un lucru sfânt la loc de cinste în Căminul lor, — semn viu, că la acel viteji se gândesc, pilda lor o au în ochi și în gând..
 Vom da amănunte.

O evlavioasă închinare Regelui Ferdinand I.

Regele Ferdinand a înflințat din prilejul războiului de întregire a neamului o decorație (medalie), mai greu de câștigat decât ori-care din celelalte decorații pe care le împart domnitorii, cetățenilor pe care îi află vrednici de ele.

E decorația: „Mihai Viteazul“. E o cruciuliță de culoare albastră roșietică închisă, aproape culoarea sângelui închegat, de care și aduce ea aminte. Căci nu se câștigă această cruciuliță decât de ofițeri cari nu s'au speriat de sângele curs în jurul lor, în fața lor, din trupul lor clar, și l'au văzut și curgând roșu, și închegat ruginiu..

Nu mai în războiu se poate câștiga această decorație (medalie), și numai de ofițeri cari au trecut prin luptele cele mai înverșunate, cele mai primejdioase, prin cea mai mare vijelie și involburare a războiului, — și în mijlocul aceleia n'au cunoscut darea napoi!

Ca să ajungi la această cruciuliță în culoarea sângelui închegat, trebuie să adeverească bravura ta cea gata de ori-ce jertfiră de sine, înșiși soldații de sub comanda ta, apoi soții tăi ofițeri, și superiorii (mai marii) tăi! Numai trecând prin alia de cernere a tuturor acestora, și mai mic, și mai mari, și toți votând că: vrednic este!, îți pune pe pept însuși M. Sa Regele cruciulița cea mai lăudată și te sărută în fața soldaților și ofițerilor, ca pe un adevărat erol! Cei ce poartă această cruciuliță, se numesc „Cavalerii ai Ordinului Mihai Viteazul“. Viteaz cu adevărat a fost cel ce a purtat acest nume, — viteji cu adevărat cei ce poartă Cruciuilița lui pe peptul lor. — În vreme de pace, ea nu se poate câștiga..

Câteva sute de ofițeri români poartă pe peptul lor acest strălucitor semn de vitejie.

Regele Ferdinand, care El li-a pus decorația pe pept și li-a sărutat pe obraz, — îi aduna pe toți, la sărbătorearea sfinților Arhanghelii Mihail și Gavril, în Palatul Regal, și le da o masă de paradă, de onoare, salutându-i ca pe viteji cel mai de seamă și fericindu-i că-i poate vedea, atât de numeroși în jurul său..

În anul acesta, Regele, șefal și camaradul cavalerilor „Mihai Viteazul“, însuși parțind cu vrednicie și cu mândrie pe pept prețioasa Cruciuiliță, — nemi fiind prin trece cel vii, și așa ei ne mai putând să se adune la Palatul Regal în jurul lui, — s'au dus ei, Cavalerii, la Mormântul lui, la Curtea de Argeș și li-au adus cuvenită, simțită și dreaptă închinare.. Au făcut un sfânt parastas, rugându-ae lui Dumnezeu pentru odihna sufletului lui ales, și, prin vorbiri potrivite, l'au asigurat acolo în Ceruri, că sunt toți

cu sufletul lor lângă sufletul lui — până Domnul bine va voi a-l aduna pe toți în jurul lui acolo în cer..

Intru pomenirea lui Mihai Viteazu.

Când ne e dat să trecem în lungul drumurilor prin țară, vedem pe marginea lor, din loc în loc, cruci ridicate. Crucii simple, ca și sufletul nostru. — De am merge în străinătate, am vedea cruci înpodobite cu tot ce sufletul acelui neam a putut iscodi, ca măestrie și gust, pentru înălțarea sufletului său.

Aceste cruci s'au ridicat nu din întâmplare oarbă, ci de creștini evlavioși și înțelegători, întru amintirea Aceluia, care s'a jertfit pe sine pentru nașterea cea de nou a omenirei, care prea ajunsese stricată de tot.

S'au ridicat aceste cruci pe margini de drumuri, ca, de va pleca cineva cu gând întunecat de acasă, cu gând să facă rău, — să și aducă aminte, că Cel Răstignit pe cruce, le vede toate și nimic nu lasă nerăsplătit.

De merge pe drum vr'un răsfățat al sorții, să-și dea seama, că fericirea din lumea aceasta e foarte trecătoare și, după Solon, înainte de moarte, nimenea nu este „fericit“.

De va trece un năpăstuit al sorții, să-și aducă aminte, că nimenea n'a suferit mai mult, decât Isus, și numai pentru nașterea de nou a omenimii.

Ceea ce sunt crucile din margini de drumuri pentru a înfuri sufletul omenimii, aceea sunt în viața unui popor sărbătorile puse în cinstea Eroilor săi!

Precum creștinul evlavios și bun ridică, spre binele omenimii, cruci pe marginea drumului, așa ridică popoarele, și și noi Români, semn de închinare sufletească figurilor mărețe și slăvite ale trecutului nostru spre renașterea și întărirea sufletului neamului.

O astfel de figură măreță, cenzată jertfă pentru noi, ca Hristos pentru neamul omenesc, este Mihai Viteazul, de care ne aducem aminte din prilegiul sfântului Prezinc al Arhanghelului Mihail și Gavril.

Scump trupul lui, înmormântat abia după 8 zile de sătenii miloși, s'a făcut una cu pământul românesc, iar sufletul lui neperitor, a plătit din înălțimile văzduhului asupra noastră, luminându-ne cărările ca un meteor puternic (stea orbitor de lucitoare) pentru cunoașterea și înfăptuirea unității naționale.

Așa a fost de puternică lumina aruncată de acest meteor românesc, încât Grecii, prin gura lui Sinozinos, îl aseamnă cu Hector, Achille și Alexandru-cel-Mare; izvoitul Ion

Biselină îl privește ca pe Arhanghelul Mihail, mai-marele voevod al ostilor cerești; iar ungarul Gașpar Boli, îl numește Hanibal al Românilor.

Acest soi d-zeesc al neamului nostru, veghează și azi asupra destinului românesc, și sângele lui și al erorilor căzuți pentru intrăgirea Neamului, trebuie să ne cutremure în toată ființa noastră. Plugarul ca plugar, elevul ca elev, meseriașul ca meseriaș și bărbatul de stat ca atare, să ne facem datorința cu sfîntenie și cu cinste, întru mărirea neamului, ceea ce va aduce și mărirea noastră a fiecăruia.

Dă vom avea în sufletul nostru adânc săpat simbolul (chipul) sfânt nu numai pentru noi, ci, cum văzurăm, și pentru străini, al lui Mihail Viteazu, fiul cel muiș și bun din ori-ce stare socială, ne vom face furtună curățitoare a miazmeilor ucigătoare dintre frați și ne vom ridica neamul la vaza și puterea, care a dus falma strămoșilor noștri în toată lumea!

Din învățămintele trecutului ne putem țese nădejdea în viitor, — văzând noi, că neamul nostru a avut, în timp de pace și în timp de război, și în biserică și în viața mireană, bărbați cari l-au dus bunul nume până departe în lume, — fapt din care înțelegem cu siguranță, că îl vom avea și în viitor și prin trănșii se impune caracterul sufletului nostru oșbit românesc pe toate terenele de înaintare ale omenimii!

Așa să fie! Strălucirile Mihail, ajută ne și ne cîndu la d-zelasca izbîndă!

Orăștie, la Sf. Mihail-Gavril.

Ion Romoșan,
profesor,

Unele — altele.

Congresul general al Studenților

dela Universitățile din Țară, va avea loc în zilele de 27, 28, 29 Nov. în Oradea-mare. Se fac pregătiri, pentru ca la acel Congres să fie parte solliile studenților din toate Universitățile, și cu acest prilej tinerea să dovedească de nou, că nu a scăpat din vedere marile primejdii ce amenință neamul nostru în țara sa, și se va rosti asupra lor. Anume atât asupra pricinii cu Ungurii, cari ne tot părăsesc la Liga Nașionilor, cât și asupra Jidanilor, cari ne fac mai multe năcazuri ca toate celelalte neamuri streine în un loc.

Lumea privește cu interes la noul Mare Sfat studențesc.

Alegere nouă la Bălți.

Se știe că alegerea de deputat dela Bălți a fost nimicită, pentru cuvîntul prea drept, că în jurul acelei alegeri s'au asmuțat așa de tare patimile între partidele politice, încît s'a ajuns la — moarte de om. A fost ucis un țaran. A fost dar alegerea pătată cu sânge.

Se face în curînd alegere nouă.

E a treia alegere într'un an. Asta e prea mult! Alegerea trecută era a doua, ca întregitoare, acum să pui de nou județul, a treia oară pe picior de război, e prea mare încercare.

Dar oamenii sunt nevoiți a lua de nou parte, — ca să ajungă a avea odată și ei numărul deplin de deputați în sfatul țării.

Lupta se va da între aceleși partide: partidul Nașional-țărănesc, partidul averescan (al poporului) și Liga Creștină, aripa dlui Cuza.

În rîndul trecut a reușit averescanul dl Sergiu Niță, fiind sprigint și de guvern, cât pe față, cât acoperit. — De data asta nu e așa sigur de va fi ales de nou, căci în rîndul trecut a avut numai cu vre-o 2000 de voturi mai mult decît Liga Creștină.

Din alte țări.

Scumpetea crește?

Știrile ce vin din Berlin, arată, că în Germania nu numai că nu s'a lefitnit viața, — dar ea s'a chiar scumpit.

Socotelile încheiate și asemănările făcute între prețurile de azi și cele de nainte cu o lună două, apoi cu cele de nainte de război, arată următoarele:

În luna Octomvre prețurile lucrurilor de trai au fost *mai scumpe* cu 2 la sută și ceva, decît în luna înaintașă Septemvrie.

Iar asemănate prețurile cu cele din 1924 — când s'a început războiul, — ele sunt cu 152% mai scumpe, — adecă cu înc'odată și jumătate.

Având în vedere că Germania și-a refăcut banul, aducându-l la prețul de nainte de război, însemnă că viața de azi, cu același bani buni de atunci, e de 2 ori și jumătate mai scumpă.

Lupte politice dârze.

Pregătiri pentru 20 Noemvrie.

Cu cât se apropie ziua de 20 Novembre, pe care e pusă adunarea dela Alba-Iulia, — cu atât sunt mai vii și mai aprinse mișcările prin județe, prin comune, pentru pregătirea Adunării, care ține să fie răsunătoare și chiar hotărâtoare în mersul mai departe al vieții politice din țară.

Pregătirile Adunării celei mari, se fac prin ținerea de adunări pe județe, pe ținuturi, pe cercuri.

Mai nou a avut loc la Lugoj, Duminica trecută, o adunare populară, la care, pentru a i da mai multă greutate, s'au dus și dlul Iuliu Maniu și Ion Mihalache. Au fost primiți cu mare alai și adunarea a fost bine cercetată, fiind prezidată de dl Stefan C. Popp (Arad).

S'au rostit vorbiri istete și bine ticluite. Dl Caius Brediceanu a deschis Adunarea, propunând de președinte pe d. Stefan C. Popp.

Dl St. Popp deschide adunarea spunând că Partidul Nașional de pe vremuri, luptător atîta vreme pentru lege și dreptate, are azi, cînd e întins peste toată țara, chemare și mai mare: să statornicească în România o viață nouă întemeiată pe lege și dreptate! La Alba-Iulia asta vom cere-o.

Dl Nicu Petrescu din Targu-Jiu aduce salutul țării lui Tudor Vladimirescu. Oamenii din țara aceluia răzvrătit care a făcut revoluție împotriva gîturii streine, înțeleg mai bine nemulțumirea celor de aici pentru nedreptate și lipsa de libertate!

Dl Caius Brediceanu critică politica economică a liberalilor, cari au făcut ca țara să ajungă în lipsa și sărăcia de azi.

Dl D. R. Ioanșescu criticizează tot așa politica economică liberală, care nu știe aduce zilele de mulțumire și belșug, pe cari le dorim toți.

Dl Dr. A. Vlad spune că vine iar la Lugoj după 22 de ani, cînd de aici s'a pornit o mare mișcare împotriva tirăniei maghiare. La 1918 am îngropat la Alba-Iulia tirănia maghiară. Acum la 20 Nov. mergem la Alba-Iulia să îngropăm tirănia brătienistă.

Mișca Vasilescu stăruie asupra faptului, că azi agricultura (lucrarea pămîntului) suferă grozav. Așteaptă dela Alba-Iulia ușurare.

Dl I. Mihalache spune că, precum în povestea Mănăstirii dela Argeș, aceea ce lucrau zidarul ziua, dăhuri rele dărămau noaptea, așa și în țara noastră, ce lucrează ziua harnicul popor, strică noaptea dururile rele, cari sunt în partidul liberal, — deși ei spun că ei sunt cel mai mari patrioți. La vie nu știe nime pe o tablă: Aici se bea vin curat, căci se știe că acolo nu se bea alt vin decît de cel curat. Pun însă aceea scrisoare crășmarilor, cari vînd vin falsificat (stricat). Așa și liberalii mereu spun: noi suntem patrioți adevărați, pentru-că simț că lumea îi bănușește. Noi nu ne lăudăm, căci ne simțim și nici lumea nu ne bănușește a nu fi!

Dl Iuliu Maniu arată că Partidul nașional ține samă de dorința poporului, căci altfel n'ar fi un partid cu adevărat democrat, — și urmărește restatornicirea legalității (ținerii legilor) în țară. Liberalii lau în deșert cuvintele legalitate și dreptate, dar fără de acestea două nu e bine de țară. La Alba-Iulia asta vom cere-o, ca guvernul să intre în legalitate, prin alegeri libere și încetarea fărădelegilor. „Dacă dl Brătianu crede că poate pune pumnul în fața stîncilor ce l-se vor ridica în față, să afle, că mai mult de 1000 de ani am văzut mereu pumnul turții, dar nici odată stînci crăpate de pumnii!“

Lumea s'a dus inflăcărată dela adunare.

Procesul Manoilescu.

Acesta ca a doua platră de încercare a luptei dintre partide. În fața lui Manoilescu stă guvernul, cu toată puterea lui și cu legăturile sale cu justiția (instanțele de judecată) militare, — iar lîngă Manoilescu, ca tabăra potrivnică guvernului, stau trimișii în linie de luptă a celorlalte partide.

Azi, Joi în 10 Nov., se începe judecarea lui, de către Curtea Martială (Tribunalul de Război).

Pentru apărarea lui Manoilescu s'au înștiințat Generalul Avărescu (șeful său de partid), generalul adjutant Gherenschi, apoi deputați și senatori din feluritele partide, dl Mihalache, Mirto, Trancu-lași și alții dela țărăniști, I. Th. Florescu dela liberali și vre-o 40 de avocați. Fruntași de-al partidului nașional nu vedem printre apărători, sunt însă chemați de acuzat, ca martori dlul Maniu, Valda, apoi dlul Iorga, Titulescu, Filipescu, Fransovici, dar și drăguțul jidan Hefter...

Primul-comisar Regal (Procurorul militar) a gătit scrisoarea (de arătarea vinei) și aflată în invinutul trebuie pedepsit pentru încercare de a răsturna rînduiala statorită după lege la cărma statului, încât a făcut plan și a pregătit ducerea lui în deplinire, pentru înlăturarea Regelui și aducerea fostului Principe Carol, așadar tulburări grele în jurul tronului.

E un proces care face vîlvă mare. Vom aduce amănunte dela el.

Și adunarea dela Alba-Iulia, și Procesul Manoilescu sunt: două petri de încercare, dela cari partidele de împotrivire nădădușesc zguduirea guvernului, ori chiar răsturnarea lui.

Zilele mai sunt puține pînă să se vadă urmările și unele și altele.

NOUTAȚI

Ziua Regelui Mihail a fost sărbată în țară cu slujbe dumnezeiești și paradă militară, acolo unde este armată. Și în Orăștie s'a sărbătat așa, iar seara a fost retragere cu muzică și cu torțe (facle).

Noi Ateliere de reparații pentru Căile Ferate, — are guvernul de gînd să mai zidească. Azi are astfel de Ateliere mai însemnate la Pitești, Adjud și Sibiu. Acestea vor fi încă mult mărite și alte nou înființate, — ca să fie în stare a face îndată toate reparațiile cerute de Căile Ferate.

O pîșodtură în urechea lui. Se vestește că guvernul, ca să împace macar în parte marea nemulțumire a Moșilor, a îndrumat Direcția Regiunii silvice din Cluj să dea comunelor câte un munte din uriașii munți ce se află în stăpînirea lui Tischler Mor și alui Bănyffy. S'a dat câte o latură de munte comunelor Vișag, Rogojel, Boclu, Săculeni și Bologa. Poporul s'a bucurat și de atât, — deși marele jăfător se simte de ce l s'a luat, căt de-o mușcătură de purice.

Ce fericiți am fi să putem vorbi de o dreptate deplină aici!

Fabrica de fier din Călan, arsă. După încheerea foii din săptămîna trecută am aflat vestea dureroasă, că Fabrica de fier din Călan (Crișeni), județul nostru al Hunedoarei) a ars aproape cu totul. Deși au alergat într'ajutor pompierii (focarii din Deva și Simeria, n'a mai fost de ajutorat aproape nimic. Au ars: Fabrica însuși, moara de cărbuni, atelierele de lăcătușerie, vre-o 40 vagoane cu modele de aramă, și altele. Pagubele se spune că fac cam 100 de milioane. Lucrătorii muși ce-și agonisiau aci traiul, au rămas fără lucru și câștig chiar acum în prezajma lernii!

La numărul de azi am alăturat Mandate Postale, pentru a șura trimiteră de bani pentru Calendar Nașional pe 1928, **cari sunt gata și s'a început trimiterea lor!** În fiecare zi se trimit celor dela cari au sosit banii pentru ele. — Cetiți înștiințarea pe larg despre acest Calendar, pe care o dăm în acest număr al foii.

Șef de ocol silvic, osândit. Șeful ocolului silvic dela Dej, Mătyásovski, a fost osândit la 2 ani închisoare, pentru că s'a dovedit, dit, că pe cînd avea poruncă să dea comunelor Fănațe, Copalnco, Mănaștur și Vad lemne din pădurile statului, el nu dădea lemnele pînă nu storcea de pe oameni zeci de mi de Lei. — Bine l-au făcut!

† **Nicolae Tămaș,** tinerul distins și foarte talentat (plin de dar), de fel din Seliște, cunoscut bine și la Orăștie din anii săi de elev în Liceu, unde era tot printre cei dintâi nu numai la carte, ci la ori-ce pornire nobilă și bună, — ajuns la

Universitatea din Cluj foarte iubit și prețuit de toți, — a fost răpus de o crudă boală de pept, care i-a stins viața în săptămâna trecută în brațele nemângălatei familii în Sellțe (j. Sibiu). El plâng toți câți l-au cunoscut. Liceul nostru de aici a trimis pe sicriul distinsului său fost elev, o cunună pe care e dus o soție ce a luat parte la înmormântarea lui.

Mare răutate mai e azi între oameni! In 9 Nov. a fost aflat mort lângă gara Simeria un tiner țărăn de 23 ani. El fusese trimis la Hunedoara să aducă ceva bani ce avea comuna de primit, o sumă mai bunicică. Când s'a întors, oarecari răsfăcători cari știau că în ce drum a fost, l'au pândit și l'au omorât, — vădit ca să i iee banii. Dar ei nu că pătase banii după care s'a fost dus. Așa mișei l'au ucis în zadar, că n'au găsit ce au căutat la el.

— Altă răutate: Fruntașul țărăn din Bobâlna, Ardeleanu, a fost ucis Mercuri (9 Nov.) de vrășmași orbii de ură, pentru-că într'un proces (pără) a câștigat el la judecătoria. Era om în puterea vieții și om vrednic. Au rămas după el 5 copii.

Mari răvărsări în America.

În America au căzut ploii uriașe, cari au adus alt rând de răvărsări și înecuri neașteptate și nebiruite, mai ales în statul Vermont. Aci s'au înecat peste 200 de oameni, și printre ei și vice-gubernatorul Statului. Așa în toate statele de răsărit ale Uniunii.

Sunt pagube de vre o 100 milioane dollari!

O învățătoare — fiară. Unei învățătoare îi fusese încredințată îngrijirea copiilor orfani de războiu din orășelul Etreville, în Franța. Ea a primit a i îngriji, dar se vede că tot între copii petrecându-și viața ei, — era femeie de 45 de ani, — așa se săturase de ei, încât îi ara din tot sufletul, și atâta tot bătușe la copii cari de femele învățătoare nu prea ascultă, încât nici nu băgase de seamă că acum nu-i mai bătea, ci-i schilăvea când dădea în ei! Unele fetițe i-a rupt un deget, altela i-a scântit o mână, pe un copil l'a legat de-un arbore și l'a bătut până la sânge, unuia care i-se părea el foarte rău, i-a prins carnea cu cleștele, făcându-l să știe cum e în iad, altuia i-a spus: te îngrop colo în groapa ceă, și l'a și băgat în groapă și l'a astupat cu pământ până la gât, numai capul îi mai era afară!, ca să știe cât va trăi frică de doamna învățătoare!

Lucrul s'a descoperit. Ea a fost dată în judecată și tribunalul a judecat-o la 15 ani muncă silnică!

Impotriva beuturii se ține în Cernăuți în zilele de 6. 7. 8. Nov. un mare sfat al tuturor societăților contrare beuturii din țară.

Nr. 1404/1927 adm.

PUBLICARE

Primăria comunei Cugir dă în erândă prin licitație publică dreptul de adunat vamă în târgul de marfă și vite mărunte.

Licitația se va ține în 11 Decembrie 1927 a. m. 11 ore.

Durata arândii e un an, dela 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1928.

Prețul de strigare pentru târgul de marfă e 30000 Lei, iar pentru târgul de vite mărunte e 2000 Lei.

Vadiu 10% din prețul de strigare.

Licitația e pentru târgul de marfă cu oferte închise și sigilate conform art. 73-88 din legea contabilității publice, iar pentru târgul de vite mărunte și orală și cu oferte închise.

Condițiunile detaliate se pot vedea la primăria comună în oarele oficinose.

Cugir, la 2 Noemvrie 1927.

Ioan Băluțiu Vasilie Motoașcă
primar. (1210) 1-2 notar.

O CAMERĂ MOBILATĂ DE ÎNCHIRIAT STRADA MIHAI VITEAZUL Nr. 34. (1212) 1-1

PRIMĂRIA ORĂȘULUI HUNEDOARA

Nr. 1809/1927.

A N U N T

La ziua de 29 Noemvrie 1927 ora 10 a. m. se va ține licitațiune publică la primărie cu oferte închise și sigilate pentru darea în întreprindere a furnizării materialelor de cancelarie ca: condici, registre și alie imprimare și revizite necesare serviciilor primăriei pe anul 1928 conform modelelor anexate la tabloul înlocuit în acest scop, de care amatorii pot lua cunoștință în ori ce zi și oare de lucru la serviciul contabilității primăriei.

Concurenții la licitație odată cu ofertele vor depune o garanție de 10% dela valoarea ofertei în numărare sau efecte publice garantate de Stat.

Caetul de sarcini a acestei întreprinderi se poate vedea de amatorii în ori ce zi de lucru la contabilitatea orașului.

Dispozițiunile Art. 72-83 din legea contabilității publice a Statului se aplică și la această licitație.

Oferte se pot da și separat pentru imprimare și registre și separat numai pentru livrarea revizitelor.

Hunedoara, la 15 Oct. 1927.

(1216) 1-1 Primăria

„CRIȘANA“, Institut de Credit și economii, Brad.

C O N V O C A R E

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Crișana“ din Brad sunt invitați prin aceasta să participe la

Adunarea generală extraordinară

care se va ținea Luni 28 Nov 1927, la orele 3 p. m., în localul institutului din Brad, cu următoarea

O R D I N E D E Z I:

1. Constituirea.
2. Acceptarea fuziunii „Casei de păstrare Baia-de-Criș“ cu institutul „Crișana“.
3. Iniunțarea unei Filiale în Baia-de-Criș.
4. Modificarea următorilor Art. din statutele institutului: 6, 30, 33, 37, 52, 63.

Acționarii cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a depune la casa institutului în Brad, la filialele din Hăl-magiu și Gurahonț, precum și la oricare institut membru al Solidarității din Cluj, acțiunile, eventual reversele și plenipotențiile, cu cel puțin 24 ore înainte de ținerea adunării generale.

Brad, la 7 Noemvrie 1927.

(1214) 1-1

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

„CRIȘANA“, Institut de Credit și economii, Brad.

P R O S P E C T D E E M I S I U N E

Consiliul de Administrație al institutului de credit și economii „CRIȘANA“ S. p. a. în Brad, în baza autorizației primită dela Adunarea Generală ținută la 8 Aprilie 1926 prin aceasta deschide subscripția alor 5000 bucăți acții a 500 Lei nominal, în scopul sporirii capitalului societar dela 2.500.000 la 5.000.000 Lei.

Emisiunea se face în următoarele condițiuni:

1. din cele 5000 buc. acții se cedează 2000 buc. în valoare nominală de 1.000.000 Lei, acționarilor dela Banca „Baia-de-Criș și Jur“, fuzionată cu institutul nostru;
2. Restul de 3000 buc. acții în valoare nominală de 1.500.000 Lei, se va pune la dispoziția acționarilor Băncii „Crișana“ până la 5 Dec. 1927 cu prețul de Lei 510 din care sumă Lei 500 în prețul acțiunilor, iar Lei 10 în contul speselor de emisiune.

Așadar acționarii „Crișanei“ pot semna câte una acție nouă pe baza alor două acții vechi ce posed.

3. Acțiunile rămase nesemnate se pot semna de vechii acționari, cât și de neacionari, până la 15 Decembrie 1927, pe prețul de 510 Lei pentru vechii acționari și pe prețul de Lei 1000 pentru neacionari, din care preț 500 Lei trece în Contul Capital, iar 500 Lei trece în favorul fondului de rezervă.

4. Din capitalul semnat sunt a se vărsa 10% din nominal plus prima în favorul fondului de rezervă și respective în spese de emisiune, până inclusive 15 Decembrie 1927, iar restul de 90% se va vărsa în următoarele rate:

- a) 30% până la 15 Martie 1928.
- b) 15% „ „ 15 Maiu 1928.
- c) 20% „ „ 15 August 1928.
- d) 15% „ „ 15 Octomvrie 1928.
- e) 10% „ „ 15 Decembrie 1928.

5. După vărsămintele făcute se va plăti dobândă egală cu dividendă ce se va fixa pentru anul 1928, după ratele întârziate însă, se vor percepe 4% în plus drept dobândă întârzieră. Fiecare acționar poate plăti de-odată mai multe sau și toate ratele.

Acțiunile noi cu excepția acțiilor din punctul I, vor intra în toate drepturile legale și statutare la 1 Ianuarie 1929.

Consiliul de administrație este investit de către Adunarea Generală cu dreptul de repartizare și selecționare a plusului de acții supra semnate și va ținea cont ca acționarii vechii, să primească din stocul acțiilor rămase eventual neoptate, un număr de acții proporțional cu numărul acțiilor vechi ce posed.

6. Față de restanțieri se vor aplica, în caz de lipsă, dispozițiunile art. 10 din statute.

Cei ce voiesc a participa la emisiunea din anul acesta, au să se anunțe la timpul indicat, depunând declarația de optare la casa institutului în Brad ori la filialele acestuia din Gurahonț, Hăl-magiu și Baia-de-Criș.

Brad, la 7 Noemvrie 1927.

(1213) 1-1

Consiliul de Administrație.

ATĂT BOERUL CĂT ȘI ȚĂRANUL
INTREBUINTEAZĂ

DIANA FRANZBRANTWEIN

(1204) 1-8

„Calendarul Național”

pe 1928 e gata! — S'a început trimiterea lui pe poștă pentru cei ce au trimis banii după el. **Are 54 de ilustrațiuni (icoane, chipuri) cari de cari mai frumoase!**

Iată bogatul lui cuprins:

Regele Ferdinand I. fotografia din anul din urmă când era încă bine; Regele ca tiner Student la Universitatea din Lipsca, Regele ca ofițer român tiner și Moștenitor de Tron; Castelul „Pelișor” dela Sinaia unde Regele a trăit, a bolit și a murit; Regele pe catafalc, și Mănăstirea dela Argeș unde odihnește de veci; M. S. Regina văduvă, apoi: Regina ca copilă, tineră Principesă de Marea Britanie (5 chipuri), și Regina ca Principesă de Coroană nou venită în țară, tineră și frumoasă; — Regența (chip foarte frumos) și Regele Mihai; Coroana Țării; —

Apoi icoane însemnate despre întâmplările de peste an: fotografiile alor 12 ziaristi (gazetari) latini din cari au cercetat țara în toamnă: se dă chipul alor 2 Francezi, 2 Italiani, 2 Spanioli, 2 Portughezi; 1 Belgian, 1 Brazilian, 1 din Mexico, 1 din Guatemala (America centrală).

Fotografia Patriarhului Damianos dela Sfântul Mormânt, care a cercetat în 1927 România.

Fotografia Preotului St. Csutak din Micalău (în Săcuime) trimisă pentru Calendarul Național, însoțită de o mișcătoare Scri-soare ce se poate citi aci întregă, cum Sfinția Sa a ajuns din Preot reformat maghiar — preot ortodox român! Foarte interesantă.

Cele 4 clopote ale Catedralei din Cluj așezate în Turnurile Catedralei în 1927. Foarte frumoase.

— Mănăstirea Brâncoveanu din Sâmbăta-de sus (jud. Făgăraș) cum e sub lucrare, apoi planul Mănăstirii „Intregirea Neamului” dela Bucium (tot j. Făgăraș), — mănăstiri dărâmate din porunca Impărătesei Maria Terezia și rezidite (una numai plănuită încă) sub M. S. Regina bună Maria.

— Două prea frumoase planuri de zidire a Palatului Primăriei dela București, dovadă de finul gust al arhitecților români.

— Flacăra ce arde veșnic pe Mormântul Eroului necunoscut la Paris, stinsă de comuniști din prilejul morții lui Sacco și Vanzetti și aprinsă de nou de un voluntar American. Se văd aci și păcătoșii Sacco și Vanzetti.

Fotografia Tenorului Grozăvescu ucis de soția sa evreică în Viena și sosirea lui la Lugos cu mare paradă.

— Sir Austen Chamberlain, Ministrul de externe englez care a sprijinit așa de puternic și hotărâtor România în procesul ridicat de unguri asupra țării pentru moșiile lor.

— Vaporul „Traian” când era înțepenit în stâncă și culcat pe-o latură gata-gata să se scufunde.

— „Monumentul Eroilor” dela Ghioroc (jud. Arad).

— Frumoasa violinistă română Victoria Luca din Farrell-Pa (America).

— 5 Vederi din călătoria M. S. Reginei în America (unele nevăzute încă aici la noi).

— Frumoasa Cruce-Monument ce se va înălța pe Câmpia Turzii unde a fost ucis și îngropat Mihai Viteazul.

— Troița (Cruce coperită) dela Băneasa unde a căzut și a murit Aurel Vlaicu.

— Trei zncopi de grâu arătând cât scoate de pe un pogon (jugăr) de pământ un German, un American și un Român!.. Icoană foarte mult grăitoare, plină de învățătură!

— Iar pe invelitoare (copertă) chipul foarte plăcut al Bisericiței care încheie zidirea „Căminului cultural Creștin” dela Iași: înălțarea Crucii în vârful turnului acelei capele (bisericițe) prin care pare că Căminul a ridicat un deget spre Cer și îndeamnă pe cei ce țin la îndrumările lui, a se înălța cu sufletul de pe pământ la cer!

E astfel „Calendarul Național” pe 1928, cel mai bogat în chipuri din cele mai pline de rost, — frumos tipărite pe hârtie fină.

Incolo: Cetiri alese: poezii, schițe, o poveste, hazuri, cuvinte cu tâlc, — și altele, dând o cărticică de 96 pagini, ce face cinste ori-cărei mese de cetitor Român.

— Indrumări ce *timbru* se pune pe Contracte, pe Obligații, pe Cambii (polițe), pe Chitanții, după legea cea nouă adusă în 1927, — lege cu totul deosebită de cea din trecut! Nu mai e „Scală”, e altă rinduială!

— Marsul vremii; cât țin animalele; cât clocesc paserile; — despre Poștă și Telegraf. — Târgurile de țară, — și tot ce e mai de lipsă să știe fiecare om.

— Se trimite numai după primirea înainte a banilor.

Prețul e, ca și în anul trecut:

1 exemplar (o bucată), cumpărat aici: **16 Lei.**

Trimise prin poștă, franco 1—5 exemplare, tot cu 16 Lei unul, iar 10 Lei pe de-asupra (pentru toate la oaltă) ca plată de recomandat (ca să nu se peardă pe poștă sau prin mâ-nile prin cari trece dela poștă până la cumpărător). Cel ce trimite numai plata Calendarelor, iar cei 10 Lei pentru recomandat nu-i adaugă, — le va primi simplu franco (plătite), dar de se vor perde, a doua oară nu i se mai trimit.

Dela 6 exemplare în sus se plătește cu **numai 13 Lei exemplarul** și 10 Lei de recomandare pentru toate la un loc.

— Librării și vânzătorii de foi, au rabatul pe care îl au și dela foi.

— Calendarile se trimit în șirul în care au sosit banii. Pleacă de aici în fiecare zi.

— Abonaților noștri vechi, probați ca buni plătitori (cel puțin de 2 ani în rinduială), le trimitem un număr potrivit de Calendare și fără bani, dacă ne scriu obligându-se a le plăti după vânzare,

Cele dintâi exemplare le puteți vedea la vânzătorii de foi de ale noastre.

Se nu se lase cetitor de cărți și foi, fără un „Calendar Național al Foi Interesante” dela Orăștie, pe 1928. Are înrânsul o prea frumoasă carte cu chipuri și cetiri alese!

A se cere la:

Admin. „Libertatea”.
ORAȘTIE (jud. Hunedoara).

(0) 1—

Depozit de Petrol, Benzină și Oleiuri minerale — în Brad.

Atragem atenția publicului asupra Depozitului de Petrol, Benzină și Oleiuri minerale, ce am deschis în Brad (jud. Hunedoarei), vinzând în mare și în mic (cisterne întregi sau ca butoaiele).

Prețurile Petrol rafinat, cal. I. Lei 5.50
la Magazie: Benzină ușoară „ 12.50

BANCA „CRIȘANA”. (1215) 1—6

Portărel de pe lângă judecătoria HAȚEG Nr. 996/1927 Port.

Publicațiune de licitație.

Portărelel de pe lângă Judecătoria Hațeg aduce la cunoștință generală că în baza decizunii Nr. 1789/1927 Jud. Hațeg în cauza execuțională a urmăritorului Armand Theodosie dom. în Hațeg, pentru 410 Lei cap. și acc. fixează termen de licitație publică ziua de 10 luna Nov. anul 1927 ora 4 în Cârnești când se vor vinde în favorul urmăritorului și în baza art. 20 leg. XII. 1908 a urmăritorilor alăturiși mobilele 2 vaci, un car de povară prețuite în 9500 Lei celui care o-

feră un preț mai urcat pe lângă plata în numerar făcută imediat. În caz neceser mobilele se vor vinde și sub prețul de estimare. Hațeg. 27 Oct. 1927.

(1211) 1—2 ss. GAIS Portărel.

Pământ arator

stând din două jugăre, în hotarul comunei Tărtăria de Jos, (jud. Alba), e de vânzare. E aproape de drumul de țară (șoseaua națională). Informații la vânzătorul subscris:

IOAN POPOVICI

Orăștie, str. Tudor Vladimirescu (fără str. Lungă) Nr. 44. (1217) 1-3

Depozitul de benzină IOAN BLÂNDEA

Orăștie (lângă gară).

Este provăzut cu tot felul de Oleiuri minerale speciale pentru Automobile, și de mașini; benzină ușoară fină, benzină grea, petrol rafinat, tovoță, etc cu prețuri moderate. — Serviciu toată ziua.

Aci se încheie și tot felul de asigurări pentru banca de asigurare „Națională” din București.

(1218) 1—4

I. Blândea.